

Pietro Palazzini, Traian Crisan

Normy dotyczące spraw kanonizacyjnych, które winny być zachowane w dochodzeniu diecezjalnym

---

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 27/3-4, 283-289

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**NORMY DOTYCZĄCE SPRAW KANONIZACYJNYCH, KTÓRE WINNY
BYĆ ZACHOWANE W DOCHODZENIU DIECEZJALNYM ***

Konstytucja Apostolska *Divinus perfectionis Magister* z dnia 25 stycznia 1983 roku ustaliła procedurę spraw kanonizacyjnych, która w przyszłości winna być zachowana w dochodzeniu diecezjalnym. Tak więc Świętej Kongregacji został powierzony obowiązek opracowania Norm szczegółowych. Kongregacja przygotowała następujące normy, które Papież polecił przestudiować na kongregacji plenarnej Kardynałów i Biskupów, członków tejże dykasterii, w dniach 22 i 23 czerwca 1981 roku i po wysłuchaniu opinii wszystkich Kardynałów Prefektów Dykasterii Kurii Rzymskiej zatwierdził je i nakazał opublikować.

1. a) Sprawę kanonizacyjną przedstawia ubiegający się o kanonizację (powód); tę funkcję może pełnić każdy z członków Ludu Bożego lub też uznane przez władzę kościelną stowarzyszenie wiernych.

b) Powód prowadzi sprawę za pośrednictwem postulatora mianowanego zgodnie z prawem.

2. a) Postulatora ustanawia powód, udzielając pełnomocnictwa (*mandatum procuratoris*), zredagowanego zgodnie z prawem i zatwierdzonego przez Biskupa.

b) Gdy sprawa jest rozpatrywana w Świętej Kongregacji, postulator — o ile tylko zostanie zatwierdzony przez tę Kongregację — winien posiadać stałe miejsce zamieszkania w Rzymie.

3. a) Urząd postulatora mogą sprawować kapłani, członkowie Instytutów życia konsekrowanego i świeccy; muszą jednak to być osoby kompetentne w zakresie teologii, prawa kanonicznego i w dziedzinie historii, a także znać sposób postępowania Świętej Kongregacji.

b) Obowiązkiem postulatora jest przeprowadzenie badania dotyczącego życia Sługi Bożego (*de quo agitur*), sławy jego świętości i znaczenia sprawy dla życia Kościoła; wynik badań winien on przedstawić Biskupowi.

c) Do postulatora należy także administracja dóbr ofiarowanych dla prowadzenia sprawy według norm ustalonych przez Świętą Kongregację.

4. Postulatorowi przysługuje prawo mianowania zastępców, zwanych wicepostulatorami. Mianowanie dokonuje się drogą prawnego pełnomocnictwa (*mandatum*) i za zgodą powodów.

5. a) Przeprowadzenie procesu w sprawach kanonizacyjnych leży w kompetencji tego Biskupa, na którego terytorium zmarł Sługa Boży, chyba że szczególne okoliczności, uznane przez Świętą Kongregację, wskazywałyby na co innego.

---

* *Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum, Normae servandae in inquisitionibus ab Episcopis faciendis in causis sanctorum, AAS 75(1983) 396—403.*

b) Gdy idzie o stwierdzenie zaistniałego cudu, kompetentnym jest Biskup, na którego terytorium tenże cud się zdarzył.

6. a) Biskup może prowadzić sprawę albo osobiście, albo przez swego delegata, którym winien być kapłan biegły w teologii, prawie kanonicznym, a także w naukach historycznych, kiedy chodzi o sprawy historyczne.

b) Kapłan mianowany promotorem sprawiedliwości winien posiadać te same przymioty.

c) Wszyscy urzędnicy biorący udział w sprawie winni złożyć przysięgę wiernego wypełniania obowiązku i zachowania tajemnicy (*secretum*).

7. Sprawa kanonizacyjna może być nowsza (czasowo bliższa) lub dawna (historyczna); sprawę określa się jako nowszą, jeśli męczeństwo lub cnoty Sługi Bożego mogą być udowodnione przez ustne zeznania naocznych świadków (*de visu*), zaś jako dawną taką sprawę, w której dowody dotyczące męczeństwa lub onót można wydobyć jedynie ze źródeł pisanych.

8. Ktokolwiek zamierza rozpocząć sprawę kanonizacyjną, winien przedstawić za pośrednictwem postulatora kompetentnemu Biskupowi pisemną prośbę (*supplicem libellum*), prosząc o wszczęcie sprawy.

9. a) W sprawach nowszych prośba (*supplex libellus*) może być przedstawiona nie wcześniej niż pięć lat od śmierci Sługi Bożego.

b) Jeśli zaś została przedstawiona po upływie trzydziestu lat, Biskup może przystąpić do dalszych czynności jedynie po przeprowadzeniu badania, gdy przekona się osobiście, że w opóźnieniu rozpoczęcia sprawy nie było oszustwa czy podstępu ze strony powodowej.

10. Postulator wraz z prośbą pisemną (*supplici libello*) winien także przedstawić:

1) w sprawach tak nowszych jak i dawnych, biografie uwzględniającą dane historyczne dotyczące Sługi Bożego, jeśli taka istnieje, lub jeśli jej nie ma — dokładną, uporządkowaną chronologicznie relację, dotyczącą życia i działalności tegoż Sługi Bożego, jego cnót lub męczeństwa, sławy i cudów (*fama sanctitatis et signorum*), nie pomijając tego, co mogłoby być przeciwne lub sprzyjać samej sprawie¹.

2) wszystkie pisma Sługi Bożego wydane drukiem w autentycznym odpisie;

3) jedynie w sprawach nowszych wykaz osób, które mogą przyczynić się do wydobycia prawdy odnośnie do cnót czy męczeństwa Sługi Bożego, a także sławy świętości czy cudów (*fama sanctitatis vel signorum*), lub które mogą okazać się przeciwne sprawie.

11. a) Biskup po przyjęciu pisemnej prośby, winien zasięgnąć rady Konferencji Biskupów danego regionu co do stosowności rozpoczęcia sprawy.

b) Ponadto winien on podać do publicznej wiadomości w swojej

¹ Por. Konstytucja Apostolska *Divinus perfectionis Magister*, n. 2,1.

diecezji pisemną prośbę postulatora, a jeśli to uzna za stosowne, także w innych diecezjach, za zgodą właściwych biskupów, oraz zachęcić wszystkich wiernych, aby dostarczyli mu przydatnych informacji dotyczących sprawy, jeśli takowe posiadają.

12. a) Jeśli z otrzymanych informacji wynikałyby jakieś przeszkody przeciwne sprawie, Biskup winien powiadomić o tym postulatora, aby ten mógł je usunąć.

b) Jeśli przeszkoda nie została usunięta i sam Biskup orzeknie, że sprawa nie może być przyjęta, winien powiadomić o tym postulatora, podając uzasadnienie swojej decyzji.

13. Jeśli zaś Biskup chce sprawę rozpocząć, winien polecić dwom cenzorom teologom przygotowanie wotum dotyczącego pism opublikowanych Sługi Bożego; mają oni ocenić, czy w tych pismach nie znajduje się cokolwiek, co sprzeciwia się wierze lub dobrym obyczajom².

14. a) Jeśli wota cenzorów teologów są pozytywne, Biskup winien polecić zebranie wszystkich dotąd nie opublikowanych pism Sługi Bożego, jak również wszystkich dokumentów historycznych, tak rękopisów, jak też wydanych drukiem, które w jakikolwiek sposób dotyczą sprawy³.

b) Do tego rodzaju dochodzenia, szczególnie gdy chodzi o sprawy dawne (historyczne), winno się zaangażować biegłych w naukach historycznych i archiwistycę.

c) Po zakończeniu badania, biegli mają przekazać Biskupowi sumienną i dokładną relację łącznie z zebranymi pismami, w której winni stwierdzić, że wiernie wypełnili obowiązki; winni nadto dołączyć listę pism i dokumentów, wyrażając opinię o ich autentyczności i wartości, jak również opartą na tych pismach i dokumentach opinię o osobowości Sługi Bożego.

15. a) Po przyjęciu relacji, Biskup winien przekazać wszystko, co do tego momentu zebrano, promotorowi sprawiedliwości lub innemu biegłemu w celu przygotowania odpowiednich pytań, służących do rzetelnego zbadania i wydobycia prawdy o życiu Sługi Bożego, o jego cnotach lub męczeństwie, sławie świętości czy męczeństwa.

b) W sprawach dawnych zaś pytania mają dotyczyć jedynie aktualnej sławy świętości lub męczeństwa, a także, jeśli to jest konieczne, czy aktualnie oddawanej Słudze Bożemu.

c) W tym czasie Biskup winien przesłać do Świętej Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych krótką informację na temat życia Sługi Bożego i doniosłości sprawy, aby się przekonać, czy ze strony Stolicy Apostolskiej nic nie stoi na przeszkodzie w prowadzeniu sprawy.

16. a) Następnie Biskup lub jego delegat winni przesłuchać świadków przedstawionych przez postulatora i innych wezwanych z urzędu. Zeznania winny być składane w obecności notariusza, który zapisze sło-

² Por. tamże, n. 2,2.

³ Por. tamże, n. 2,3.

wa składającego zeznania, na koniec potwierdzając je podpisem. Jeśli zaś okazałoby się konieczne przesłuchanie świadków, aby dane mające znaczenie dowodowe nie zginęły (*ne pereant probationes*), można ich przesłuchać przed ukończeniem badań nad dokumentacją⁴.

b) W czasie przesłuchania świadków winien być obecny promotor sprawiedliwości; jeżeli jednak nie mógłby być obecny, należy później przedstawić mu akta tego przesłuchania, by sam mógł poczynić uwagi i propozycje, które uzna za konieczne i stosowne.

c) Świadkowie winni być przesłuchani przede wszystkim według pytań; Biskup jednak lub jego delegat zatroszczy się o postawienie świadkom innych koniecznych lub stosownych pytań, aby wszystko co zostało powiedziane przez nich samych, stało się jaśniejsze, a ewentualne trudności zostały w pełni rozwiązane i wyjaśnione.

17. Świadkowie powinni być naoczni (*de visu*), do nich mogą być dołączeni świadkowie ze słyszenia (*de auditu a videntibus*), jeżeli przypadek tego wymaga; wszyscy oni powinni być wiarygodni.

18. Jako świadkowie winni być przedstawieni przede wszystkim krewni i powinowaci Sługi Bożego, a także inni, których łączą z nim przyjaźń lub zażyłość.

19. Dla udowodnienia męczeństwa lub praktyki cnót i sławy cudów Sługi Bożego, który należał do jakiegoś Instytutu zakonnego, znaczna część przedstawionych świadków winna być spoza Instytutu, chyba że z uwagi na szczególny sposób życia Sługi Bożego okazałoby się to niemożliwe.

20. Nie mogą zeznawać:

1) kapłan w odniesieniu do wszystkiego, co mógłby wiedzieć ze spowiedzi sakramentalnej;

2) stali spowiednicy lub kierownicy duchowni Sługi Bożego w odniesieniu do tego, czego o Słudze Bożym dowiedzieli się w zakresie wewnętrznym pozasakramentalnym;

3) postulator sprawy podczas pełnienia urzędu.

21. a) Biskup lub jego delegat winien wezwać pewną liczbę świadków z urzędu, którzy dla przeprowadzenia badań, jeśli przypadek tego wymaga, mogliby mieć znaczenie, zwłaszcza jeśli sami są przeciwni sprawie.

b) Jako świadków z urzędu należy także wezwać biegłych, którzy przebadali dokumentację i sporządzili z tego relację; oni także winni oświadczyć pod przysięgą: 1) że przebadali i zgromadzili wszystko, co dotyczy tej sprawy; 2) że nie sfalszowali lub uszkodzili żadnego dokumentu czy tekstu.

22. a) Winni być przedstawieni jako świadkowie lekarze leczący chorego, gdy chodzi o cudowne uzdrowienie.

b) Jeśli by jednak odmówili stawienia się u Biskupa lub jego delegata, ten winien zatroszczyć się, o ile to możliwe, aby sporządził

⁴ Por. tamże, n. 2,4.

pod przysięgą pisemną relację o chorobie i jej przebiegu i dołączyć ją do akt sprawy, albo przynajmniej, aby ich orzeczenie lekarskie zostało przyjęte za pośrednictwem innej osoby, poddając je następnie badaniu.

23. Świadkowie w swoich zeznaniach potwierdzonych przysięgą, winni wskazać źródło osobistej wiadomości o tym, co twierdzą; inaczej ich zeznanie nie posiada żadnego znaczenia.

24. Jeśli jakiś świadek pragnie przekazać Biskupowi lub jego delegatowi pismo przez siebie uprzednio przygotowane, czy to w czasie przesłuchania, czy poza nim, pismo takie powinno być przyjęte, byleby sam świadek potwierdził przysięgą, że on je napisał i że zawarte w nim fakty są prawdziwe; pismo winno być dołączone do akt sprawy.

25. a) Niezależnie od sposobu przekazywania przez świadków posiadanych informacji, Biskup i jego delegat winien je zawsze uwierzytelnić swoim podpisem i własną pieczęcią.

b) Dokumenty i świadectwa pisemne, czy te zebrane przez biegłych, czy przekazane przez innych, stają się wiarygodne (*authentica*) przez podpis i pieczęć jakiegokolwiek notariusza lub uprawnionego urzędnika publicznego.

26. a) Jeśli dochodzenie w sprawie dokumentów lub świadków miało się odbywać w innej diecezji, Biskup lub jego delegat pisemnie zwróci się do właściwego Biskupa, który postąpi zgodnie z wymogami niniejszych norm.

b) Akta tego dochodzenia winno się przechowywać w archiwum Kurii, lecz odpis, sporządzony zgodnie z normami podanymi w nn. 29—30, należy przesłać żądającemu ich Biskupowi.

27. a) Biskup lub jego delegat winni zatroszczyć się z największą pilnością i zapobiegliwością, aby w gromadzeniu środków dowodowych nie pominięto niczego, co w jakikolwiek sposób należałoby do sprawy, uznając za pewne, że pomyślny jej przebieg zależy w dużej mierze od dobrze przeprowadzonego przez niego dochodzenia.

b) Następnie, po zebraniu wszystkich środków dowodowych, promotor sprawiedliwości winien przestudiować wszystkie dokumenty i akta, aby, jeśli uzna to za konieczne, domagać się dalszych badań.

c) Również postulatorowi winno się umożliwić przestudiowanie akt sprawy, aby, jeśli okaże się to konieczne, mógł uzupełnić środki dowodowe przez nowych świadków lub dokumenty.

28. a) Przed zakończeniem dochodzenia Biskup lub jego delegat winien uważnie zbadać grób Sługi Bożego, mieszkanie, w którym żył lub zmarł, a także, jeśli takie były, inne miejsca, gdzie mogłyby się znajdować znaki jego kultu, oraz sporządzić deklarację stwierdzającą brak kultu publicznego, zgodnie z dekretami Papieża Urbana VIII⁵.

b) Relację o wszystkich dokonanych czynnościach należy dołączyć do akt sprawy.

---

⁵ Por. tamże, n. 2,6.

29. a) Po zakończeniu dochodzenia Biskup lub jego delegat winien polecić, aby przygotowano kopię autentyczną (*transumptum*), chyba że po uważnym rozpatrzeniu okoliczności, pozwolił na sporządzenie tejsze kopii już w czasie trwania dochodzenia.

b) Kopia autentyczna (*transumptum*) winna być przepisana z akt oryginalnych i to w dwóch odpisach.

30. a) Po sporządzeniu autentycznej kopii należy ją porównać z oryginałem; notariusz winien podpisać każdą stronę, przynajmniej inicjałami, i opatrzyć swoją pieczęcią.

b) Oryginał akt (*archetypum*), zamknięty i opatrzony pieczęciami, przechowuje się w archiwum Kurii.

31. a) Autentyczna kopia dochodzenia i dołączone dokumenty w dwóch odpisach, należycie zamknięte i opieczętowane, winny być przesłane bezpieczną drogą do Świętej Kongregacji, łącznie z egzemplarzem przestudiowanym przez cenzorów teologów prac Sługi Bożego wraz z opinią tychże cenzorów⁶.

b) Jeżeli zaistnieje konieczność tłumaczenia akt i dokumentów na język przyjęty w Kongregacji, należy sporządzić tłumaczenie w dwóch egzemplarzach, stwierdzając jego wiarygodność i razem z kopią autentyczną przesłać do Rzymu.

c) Biskup lub jego delegat winien ponadto przesłać do Kardynała Prefekta pismo dotyczące wiarygodności świadków i wiarygodności akt.

32. Dochodzenie dotyczące cudów winno być przeprowadzone oddzielnie od dochodzenia dotyczącego cnót lub męczeństwa i należy postąpić zgodnie z normami, które następują⁷.

33. a) Biskup kompetentny, stosownie do normy n. 5 b, po przyjęciu pisemnej prośby postulatora łącznie z krótką lecz dokładną relacją na temat zaistniałego cudu, jak również dokumentami dotyczącymi tego cudu, winien polecić jednemu lub dwom biegłym wydanie orzeczenia.

b) Następnie, jeżeli postanowił przeprowadzić dochodzenie osobiście lub przez swego delegata, winien przesłuchać wszystkich świadków, stosownie do norm zawartych w nn. 15a, 16—18 i 21—24.

34. a) Jeśli chodzi o uzdrowienie z jakiejś choroby, Biskup lub jego delegat winien zasięgnąć rady lekarza, który przedłoży pytania dla świadków, służące lepszemu naświetleniu faktu według konieczności i zaistniałych okoliczności.

b) Jeżeli uzdrowiony żyje, biegli winni go zbadać w celu stwierdzenia trwałości uzdrowienia.

35. Kopię autentyczną (*transumptum*) dochodzenia wraz z załączonymi dokumentami należy przesłać do Świętej Kongregacji, stosownie do postanowień zawartych w nn. 29—31.

36. Zabronione są publiczne uroczystości czy pochwalne przemówie-

⁶ Tamże.

⁷ Tamże, n. 2,5.

nia w kościołach na temat Sług Bożych, których sława świętości poddana jest prawnemu dochodzeniu. Ale także poza kościołem należy powstrzymać się od takich działań, które mogą prowadzić wiernych w błąd, tak, że ci mogliby przypuszczać, iż prowadzone przez Biskupa dochodzenie dotyczące życia i cnót lub męczeństwa Sługi Bożego niesie ze sobą pewność przyszłej kanonizacji tegoż Sługi Bożego.

Jan Paweł II, z Opatrzności Bożej Papież, podczas audiencji udzielonej 7 lutego 1983 roku podpisanemu niżej Kardynałowi Prefektowi Kongregacji, normy te raczył zatwierdzić, polecając ich publiczne ogłoszenie i nakazując, aby z tym dniem obowiązywały i aby były prawnie i sumiennie przestrzegane przez wszystkich Biskupów, którzy prowadzą sprawy kanonizacyjne oraz przez innych, do których się to odnosi, bez względu na jakiegokolwiek rozporządzenia przeciwnie, choćby były godne specjalnej wzmianki.

Rzym, w siedzibie Świętej Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych 7 lutego 1983 roku.

Pietro kardynał Palazzini, prefekt
† Traian Crisan, arcybiskup, sekretarz

DEKRET OGÓLNY DOTYCZĄCY SPRAW SŁUG BOŻYCH, KTÓRYCH PROCES TOCZY SIĘ AKTUALNIE W ŚWIĘTEJ KONGREGACJI**

Co do spraw Sług Bożych, których proces toczy się aktualnie w Świętej Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, postanowiono w Konstytucji Apostolskiej „*Divinus perfectionis Magister*” z dnia 25 stycznia 1983, w n. 16, aby nie przystępowano do dalszych czynności, chyba że z zachowaniem nowego prawa; Nadto tejże Świętej Kongregacji powierzono obowiązek ogłoszenia specjalnym dekretem porządku postępowania, który w tychże sprawach ma być w przyszłości zachowany.

Czyniąc zadość temu poleceniu, Święta Kongregacja dzieli takie sprawy na cztery grupy i postanawia co następuje:

1) Odnośnie do spraw „nowszych”, w których już wydano drukiem pozycję dotyczącą cnót lub męczeństwa należy ją przekazać konsultantom teologom aby przygotowali wotum, w celu przedyskutowania zgodnie z normami nowego prawa.

2) Co zaś dotyczy spraw, w których uwagi Promotora Wiary (*Anima-dversiones*) lub odpowiedzi adwokata (*Responsio*) są w stadium przygotowania należy się zatroszczyć, aby wszystkie dokumenty dotyczące sprawy zostały przebadane krytycznie i — o ile przypadek tego wymaga — zostały dołączone do odpowiedzi adwokata.

** Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum, *Decretum generale de Servorum Dei causis, quarum iudicium in praesens apud Sacram Congregationem pendet*, AAS 75(1983) 403—404.